

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Confuetudo parui faciendi venialia, facit, vt non curetur lapsus in mortalia.
Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

fit in priuatione notoris actualis, & quasi exterioris fulgoris, in quantam impedit notorem, qui est ex actibus virtutum, vt dicit S. Thomas 1.2.q.89. art.1.

Merito ergo S. Augustinus l.50. hh.h.50. c.3. ea appellat, veluti scabiem nostrum decus ita exterminantem, vt ab illius Sponsi, speciosi formâ pra filiis hominum, castissimis amplexibus separent. Et S. Cæsarius Arelatensis h.8. venialia peccata ait: animam non quidem occidere; sed eam velut quibusdam pustulis, & quasi horrendâ scabie repletam, deformem facere. S. Basilius autem in c.4. Isai. Ea sordibus comparat, qua anima splendorem exterminant. & nativo eius decori offundunt. S. Gregorius in cap.5. Cant. sordibus ea esse similia ait. S. Leo l.4. Quaedam ait: illis corda sordescere de mundano puluere. S. Bernardus l. de triplici custodia: Nobis, inquit, ad immunditiam, minima quælibet inobedientia sufficit, nec iam nouus est, sed grauis macula, si in actionibus nostris, vel minorum residet negligentia mandatorum.

Verè ergo peccata venialia sunt macula coquinans animam, ac proinde sancti qui aspirabant ad mundiciem Ecclesie triumphantis, quæ sine macula & ruga est, ab eis adeò abhorrebant.

CAPVT SEXTVM.

Consuetudo parui faciendi venialia facit, vt non curetur lapsus in mortalia.

91. Sexta causa seu consideratio vitandi peccata venialia est, quia peccatum veniale tanquam res leuis & exigui momenti reputatur, sed ex consuetudine ea parui faciendi, nascitur, vt etiam grauiora non curentur, & in occasionebus perpetrentur, quod non fieret, si venialia vitarentur. Nam, vt ait S. Hieronymus ep. 14. ad Celantiam, seu Paulinus; Non cito ad maiora progreditur qui parua formidat: sicut è contratio, vt scribit S. Ildorus Hispalensis l.2. sent. c.19. Experimento vel contemptu minorum peccatorum, maiora committuntur peccata. Habet enim, inquit S. Chrysostomus h.87. in Matth. instium quendam anima pudorem atque inmatam, quem subito calcare atque proijcere non potest, sed sensim ac paulatim ex negligentia perit. Ideo minimum peccatum veniale, pro re magni momenti haberi debet. Quod autem ex hac parua æstimatione venialium deueniatur ad non curanda mortalia, docet experientia, & aliqui Sancti.

92. S. Chrysostomus in explan. epistolæ ad Roman. Exhortor initio, vt cauamus vel pusilla fugientes mala. Nam magna ab his nascuntur. Etenim qui in vnoquoque peccato edoctus est dicere, non in hoc positum est salutis momentum, is pedecentim omnia pessumdabit. Hoc igitur vitiositatem ipsam attraxit, hoc ianuam referauit predoni, hoc vrbis mania deiecit: nimirum, quoties ad vnumquodque peccatum disis,

Non hoc magnopere ad rem pertinet.

Hoc ipsum expertus S. Dorotheus ser.3. docuit: Vt pernoctatis, quod ex his minimis, & natura vilibus ad magna & pregrandia contemnenda perscille delabamur, cum cæperit quisquam dicere: Quid refert, si verbum hoc dixeror quid refert, si modicum hoc comedero: quid refert, si in rem hanc intendero & incubero: Ex quo enim, Quid est hoc, & quid est illud, quid refert hoc, quid refert illud: mala ac peruersa, & amara consuetudo admittitur, & imbibitur; & datur initium, vt magna & grauiora contemnamus.

Ideo Sancti minima peccata, tanquam magna & vitabant & admissa deslebant. Anima, inquit S. Diadochus cap.27. si ardorem ex cupiditate mundi collectum studiosè restrinxerit, etiam valde parua errata pro grauissimis ducens, lacrymas multas continenter Deo offert. Tepidorum est, parua peccata, tanquam leuia ducere. Sed, vt ait S. Ildorus Hispalen. l.2. sent. c.10. Si quis à torpore mentis euigilauerit, ea, quæ leuia existimabat, confestim quasi horrenda atque atrocia peritimescet. Et vt c.18. addit: Peccata leuia quæ ab incipientibus quotidiana satisfactione purgantur, à perfectis viris velut magna crimina euitantur. Et quod magis mirum est, (quod repeto alias à me allatum, vt id inculcem profundius, & viris persuadeam dicto sanctæ famina) etiam S. Paula Romana, teste S. Hieronymo ep.27. ad Eustochium. Quod inter seculi homines vel leue putatur, vel nihil, hoc in monasterijs grauisimum dicebat esse delictum. Ipsa verò ita leuia peccata plangebat, vt illam grauisissimorum criminum crederes ream: Idem S. Hieronymus addit ep.14. ad Celant. Stoicorum quidem est, peccatorum tollere differentiam, & delicta omnia paria iudicare. Nos verò etsi multum inter peccata distare credimus, tamen satis prodesse ad cautionem dicimus, etiam minima pro maximis cauere. Tandem videlicet facilius abstinemus à quocunque delicto, quanto illud magis metuimus.

93. Septima causa seu consideratio vitandi peccata venialia est, quia sæpè occasio venialis peccati neglecta, commisso peccato veniali, inducit naturam nostram fragilem ad peccatū mortale. Consideremus, inquit S. Chrysostomus, h.87. in Si nimium quidam ac importundè risit, reprehensus à Matrh. quopiam est, respondet alius, nihil esse id mali. Quid enim risus aut quid vnquam è risu mali sequetur? Orta tamen ex immoderato risu paulisper scurrilitas, à scurrilitate turpiloquium, à turpiloquio operatio turpis profecta est. Disponit enim vnum peccatum leuius ad aliud grauius, & tandem ad mortale. Et, vt ait S. Gregorius, Cum prius per leuia delicta desluimus, vsu cuncta leuigamus, nequam post committere etiam grauiora timemus. Causam dat alio in loco: Maior enim quod citius, quia sit culpa, agnoscitur, ed etiam celerius emendatur. Minor verò, dum quasi nulla creditur, ed peius, quod & securius, in vsu retinetur. Vnde fit plerumq, vt mens assueta malis leuibus, non perhorrescat grauiora.

uora, atque ad quandam auctoritatem nequitiæ, per culpas nutrita perveniat. Et tando in maioribus contemnat pertimescere, quando in minimis didicit non timendo peccare. Sed et si omnia peccata connexionem quandam habeant, & vt ait B. Laurentius Iustinianus l. de vitâ solr. c. 40. In vnâ malignitatis catenâ considerata sint vitia in animarum ruinam, do immundis spiritibus fabricatam atque contextam, tamen sunt quædam vitia, quæ præ ceteris magis inter se & veluti propinquiores annuli vel circuli catenæ, immediatè connexa sunt, vnde ex vno admisso & veluti manu apprehenso, sequitur & trahitur aliud. Talis concatenatio est potissimùm inter luxuriam & inter curiositatem oculorum, gulam & colloquia cum fæminis non necessaria ac nimia. Explicabo hoc exemplis & S. Scripturæ ac Sanctorum dictis confirmabo. Inprimis Spiritus S. docuit nos Eccl. 9. 9. Propter speciem mulieris multi perierunt: & ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit.

96.

Peccata venialia sunt veluti parua foramina in muro, per quæ hostis peccati mortalis potest vnus post alterum ingredi. Quocirca, vt monuit S. Cyprianus l. de singul. cleric. Omnes rimæ, ne dicam portas, claudenda sunt, ne per vnum foramen castra omnia penetrarentur: & vniuersa sunt componenda munimenta, ne per modicum non munitum, tota ciuitas ruat. Ita vnus oculi exiguus neglectus virum secundum cor Dei spoliavit omnibus thesauris & spiritualibus lucris, per multos annos acquisitis. Ideo merito S. Chrysostomus suis auditoribus inculcabat: Exiguum neglectum, & omne reliquum deseruit. Sapius namque domos edificantes homines, & tectum imponentes, vnius tegula excussa (qualis est vnus ictus curiosus oculi voluntarius) curam non gerentes, totam domum perdidērunt. Et in vestimentis idem euenire quis cernere possit. Etenim parua in illis facta scissura, nec resarcita, magnam fecit disruptionem. Hoc & in torrentibus multoties euenit. Etenim & illi si vel minimum ceperint ingressum, totum introducunt fluentum. Itaque & tu, licet te vndique muniaris, si tamen aliqua pars immunita dimissa est, hanc etiam diabolo obstrue vt sis ab omni parte firmatus. Ideo hanc sui timens ruinam S. Iob, dicebat: Pepigi fœdus cum oculis meis, Cur? Vt ne cogitarem quidem de muliere. Sed quid habet cogitatio, quæ est in mente, cū oculis qui sunt in corpore? O, multum sanè. Quia, vt bene ait Quintilianus decl. i. pro cæco: Vitij nostris per oculos via est. Oculos autem, inquit S. Gregorius Nazianzen. orat. adu. mul. se orn. cor nefarie sequi solet. Ideo fortè S. Chrysostomus h. 13. in ep. Coloss. oculos appellat, Membrum animi: Et Plinius scripsit l. 11. hist. c. 37. Animum in oculis habitare. Ideoque & Deus Pater dixit S. Catharinæ Senensî in dial. cap. 89: Nullum esse in homine membrum quod ita cordi satisfaciatur, atque correspondeat, vti oculus. Merito ergo S. Iob nolens pati cogitationem fœdam, per quam ad patrandum scelus fœdum allice-

h. 19. ad pop.

97.

retur, custodiuit oculos, auersos à fæminarum faciebus aspiciendis habebat, hostique nostro foramen per quod ingredi posset, occludebat. Quod quia non occludit Dauid, ab hoste turpiter victus est.

Ideo S. Franciscus, vt obseruauit in eius vita c. 5. S. Bonauentura, Non solum mortificari debere docebat, vitia carnis, & eius incentiua frangari, verum etiam exteriores sensus, per quos mors intrat ad animam, summâ vigilantia custodiri. Mulierum familiaritates, colloquia & aspectus, qui multis sunt occasio ruinae, sollicitus euitari iubebat: afferens, per huiusmodi debilem frangi, & fortem sape spiritum infirmari. Ipse verò adeo auerterat oculos suos, ne huiusmodi vanitatem videret, quod (sicut aliquando scio dixit) quasi nullam cognoscebat in facie. Non enim securum esse putabat, earum formarum intrusus haurire imagines, quæ possunt, aut edomita carnis resuscitare igniculum, aut pudice mentis maculare nitorem.

Quocirca S. Basilius cap. 4. toto Const. Monast. grauitèr monet nequaquam adire mulieres sine causa grauissima & cum eis colloquia texere. Et vbi nos etiam ipsa necessitas ad id adegerit, ab ipsis non secus atque ab igne cauere: adeo vt quam occisimè nullâ morâ ab ipsis nos extricemus.

Non est res hæc parui momenti: liquidem inuoluntarius & casualis aspectus fæminarum displicet Deo. Extat huius rei admirabile documentum in vita MS. nostri fratris Alphonsi Rodriquez l. 1. c. 18. in qua id Romæ legi. Cū enim Alphonsus conscientiam solito tempore examinaret, apparuit ei Beatissima Virgo eumque reprehendit, quòd illo die, casu sublati in altum oculis (cum quemdam Patrem per ciuitatem comitaretur) inuitus fæminam vidisset, è fenestra domus prospicientem in plateam. Et hac occasione Beatissima Virgo Maria hæc tria ei monita dedit: Quando incedis per viam, non attollas magis oculos, quam sit necesse, ad videndum, vbi pedes figas: ad neutrum lateris conuersas oculos: nec caput attollas, sicut hodie fecisti, quando vidisti mulierem. Sed non tantum aspectus fæminarum venialis ad mortalia peccata disponit, sed & masculorum: Decor enim, vt ait Tertullianus l. de culta fœm. 1. naturâ suâ libidinis inuolator est. Et quidem inuitator violentus & potens. Nam, vt ait S. Hieronymus in e. 3. Thren. Semel specus formæ cordis per oculos alligata, vix magni lucraminis manu soluitur. Intueri ergo non debet, quod non debet concupisces. Vt munda mens in cogitatione seruetur, deprimendi sunt oculi, quasi quidam raptores ad culpam. Ideo S. Gregorius Nazianzenus or. in Dominicam, fortuitum quoque aspectum personarum formosarum vitandum monet: Cave ne te pulchra atque eximia forma cupiditas superet, ac ne ad leuem quidem si fieri potest, fortuitumque aspectum, palpebra te transuersum agant. Eò quòd, vt S. Basilius l. de vera virginit. col. 3. & 4. scripsit: Sensus tactus, sensuum omnium perniciosissimus, & causandus

seuissimè blandiens, sensusq; reliquos in sua, ad voluptatē illecebras pelliciens, ne aspectum quidem blandā seductione suā immunem abire patitur, sed eum dum ad horridas tetrasq; figuras turbat atque confundit, ad lenes, & quæ venustiore facie, adiectā coloris gratiā, ad fallendum formata sunt, perfundit atque delinit, & potentiam suam per illum satis insinuat.

Quæ sanè res tanti momenti est, vt Beatissima Virgo Maria docuerit S. Brigittam, vnum inter detestanda vitia, hoc esse: Si quis concupiscat videre pulchras facies. Et Christus Dominus, tradens eidem modum gubernandi corporis, ait l. 6. Reuel. a. 66. Datum est homini visum, tanquam bonum speculatorem, qui discernat inter hostes venientes & amicos. Tunc autem, inquit, veniunt hostes, quādo oculi desiderant videre pulchras facies. Non sine causa graui, descendit Deus ad danda per se & per Sanctissimam Matrem suam talia monita particularia, de re quæ videtur parui momenti, & negligitur à maiore parte hominum. Demon enim, vt scribit S. Cyprianus de zelo & liuore, & frequens multorum deploranda testatur experientia, demon, inquam, offert oculis formas illices, & faciles voluptates, vt visu destruat castitatem. Aspectus enim, vt ait S. Basilius l. de vera virginit. col. 4. per tactum quendam, ad voluptatem animam fallit. tactus enim luminum radiis, veluti quibusdam incorporeis manibus, quæcunq; voluerit emittit tangit: & quæ corporeis manibus attingere in potestate non habet, ex oculorum tactibus passim complectens, per eas, quas impressit animo, formas, corpus omne ad inuictas imagines voluptatis estibus iactat. Hoc in se expertus Augustinus deplorans fecestissimos lapsus suos, ad quos per oculos inductus fuit, conqueritur & ait l. 6. confess. c. Per quales formas ire solebant oculi mei, per tales imagines ibat & cor meum. Vtebatur diabolus oculis Augustini, & nunc vitur oculis multorum, tanquam telis, quibus animam & cor eius turpi amore vulnerabat. Hinc ipse alio in loco, scilicet ser. 83. de temp. ait: Prima adulterij, oculorum tela sunt, secunda verborum. Et S. Ambrosius aliā similitudine hoc ipsum explicat l. 1. de Abel c. 4. Voluptas ludentibus iaculatur retia palpebris, quibus pretiosas iuuenum animas capit: oculis prima tentamenta praludens. Sed non tantum iuuenes sic capiuntur, sed & senes. Testantur illi senes Susannæ, capti formā illius. Nam, vt habetur Dan. 13. 8. Videbant eam senes quotidie, ingredientem & deambulantem (non turpiter) & exarserunt in concupiscentiam eius. Hinc Daniel vnt eorum vers. 56. dixit: Semen Chanaan & non Iuda, species decepit te, & concupiscentia subuertit cor tuum. Hoc ergo modo peccatum veniale disponit ad mortale, dando occasionem deueniendi ad mortale, & quasi manuducendi ad illud, ob connexionem maiorem cum vno peccato quàm sit eam altero, eamq; tantam vt, loquendo mortaliter, vix sit possibile per quædam venialia perpetrata, præsertim læpè, non deueniri ad mortalia, ob quandam quasi affinitatem & ob

actualement inclinationem, per illa causatam & valde excitatam, cuius vi debilis mens inducitur ad mortale. Tale peccatum est, vt vidimus curiositas venialis oculorum circa formosas facies, & alias res feedas, valdè incientius libidinis, siue ex aspiciantur siue legantur in libris philosophicis, & anatomicis & aliis historicis feedis. Huic affine peccatum est gula excessus in cibo, præsertim verò in potu, qui tantam vim habet perducendi homines ad mortalia vt de eo disputans Cassianus l. 5. Instir. c. 20. scribere non dubitavit: Eodem studio ista sunt mentis amputanda lasciuia, quo meretricationis vitium defecandum. Qui enim gula superfluos appetitus inhibere non potuit, quomodo estus carnalis concupiscentia valebit extinguere: & qui non quærit passiones in propatulo sitas paruasq; compescere, quomodo occultas nulloq; hominum teste prurientes poterit debellare: Et idcirco per singulos motus, & in quolibet desiderio, robur anime comprobatur, quæ si in minimis apertisq; cupiditatibus superatur, quid in maximis ac fortioribus occultisq; sustineat, vnicuique sua conscientia testis est.

Atque ita ingeniosè & practicè S. Basilius l. de vera virginitate scripsit: Secundum ordinem membrorum, esse ordinem vitiorum. Ventre enim distento epulis, necesse est ea quæ sub ipso sunt membra ex humoris redundantia in profundo feruentis, ad propria & naturalia officia moueri. Quippe superior venter suppetit illi incientia libidinis. Ceterum voracitas, materias ac fomenta eius ardoris instillat. Ante omnia igitur aduersus gustum Virgo totā intentione pugnat, fonteq; voluptatum ventris, & impudicitie fontem inde manantium à principio, castitatis studio & ardore siccat, ne, dum virginitatem seruare proponit, gustatui se immoderatè prostituens, castitatem suam alia fruendi voluptate deuicta, sensim dum nescit, amittat.

Hinc idem S. Doctor Græcus Basilius ser. de abdicat. rer. col. 5. multis suadet & fugam gulæ, tanquam originem grauissimorum peccatorum: Caue, inquit, ne te aduersarius simili atque primum parentem peccato circumueniat circumuentuq; quamprimum de Paradiso deliciarum expellat. Nam quod illum callidā esca obiectione ita malitiosè vitā spoliavit. & item Iesum eodem se modo supplantaturum sperauerat, nihil est quod is vereatur, quin & tantò ausit confidentius tibi quoque primam malorum originem propinare. Etenim presentissimum hoc esse, ille venenum intelligit. Siquidem gula vitium non in esca rum copiā natura suæ vim positam exereere nouit, sed in voluptate atque gustatu, licet modicis admodum vtare. Quod si ita est, vt vel breuissima modo gustatu percepta delectatio, obnoxium te istiusmodi morbo valeat efficere, haud dubie id te nullo negotio ad interiū dabit. Vt enim fons aque si plures in riuulos dissectus, vicina riuuū illis loca omnia herbarum viriditate conuescit & quasi pubescere facit, sic vitium gula, si per cordis tui venas se effuderit & distaxerit, indeq; permeas sensus tuos omnes irrigarit, vbi libidinum multarum in te siluam conseruerit, animum tuum ferarum habi-

101.
1. Reu.
cap. 11.

102.

103.

habitaculum efficiet. Etenim multos ego animaduerti
 sape, qui cum alterius cuiusvis generis vitii laborarent,
 ad sanitatem tamen redierint postea: qui autem hoc
 morbo reuerentur, ut aut in occulto estare eos delecta-
 ret, aut ventris ingluuie duci se sinerent, neminem ex
 omnibus vidi vquam; qui conualuerit. Nam aut à
 continentia cultorum vita se societate penitus abrupē-
 runt, seque, capitalibus huius vite illecebris dederunt,
 aut dum inter eos occultare se studuerant, voluptatibus
 addicti, duce diabolo stipendia meruerunt. Nam qui istius-
 modi sunt, ij mendaces sunt, ad iusiurandum parati,
 periuorios, linguos, pertinaces, elamosi. & qui saturi,
 edisse se (praeterquam extra domum) perinatissimè
 pernegent: illiberales, qui victu delicato apprimè gau-
 deant, queruli, aliorum curiosi exploratores, tenebriones,
 totius honeste vite de industria inimici, qui re gula & li-
 bidinem obrogant, innumerabilibus se alius vitii inuo-
 luunt: qui cum habitu quidem inter saluos esse videan-
 tur, rebus ipsis inter perditos numerandi sunt. Haec sunt
 qui ad interitum & post ipsum etiam vniuersa illius
 potestati exitium apportant. Gula libido ea est, per
 quam ludibrio habetur Noè, & Cain maledictioni
 subicitur: per hanc primogenita amittit Esau, & cum
 Chananaei affinitate coniungitur. Lot, se cum filiabus
 miscet, idem sui ipsius gener factus ac focer: & qui pa-
 rens antea, modo vir etiam postea efficitur; & auus, pa-
 rens: virique in praescriptos à natura hominibus fines
 petulenter proteruus. Haec Israelitas induxit, ut simu-
 lachrum adorarent: eiusdem causa fuit, quamobrem in
 illa solitudinis vastitate, eorum cadauera prostrata
 sunt. Haec Prophetam què à Dō ad obiurgandum sce-
 lestum regem fuerat missus, fere bestia deuorandum ob-
 iecit: & de quo, vniuerso regio suo apparata, Hieroboā
 rex penam sumere non potuerat, is gutturis fraude im-
 plicatus, miserabili admodum morte consumitur. Quid
 contra Daniel vir desideriorum, nonne quod gula libi-
 dinem compresserit, regno potitur Chaldaeorum: Nonne
 simulachra demolitur & draconem interimit, & leo-
 num pedagogus efficitur, idoneusq; habetur, qui Deum
 humanā se formā inducurum pronunciet, & abstrusa
 mysteria palam interpretetur: Quid? nonne facti gula
 libidine superiores eres innocentes illi adulescentuli re-
 giam iram pro nihilo duxere: & horrificam illam for-
 nacem Nabuchodonosori Regis iussu succensam intrepidi
 contempserunt: & statuam illam auream, quam pro
 Deo coli ille iubebat, futilem ac nullius prorsus pretij
 esse, docuerunt: & que non nisi longo temporis spatio sa-
 briticari potuerat, eam repentino asportatam, optimo
 Domino suo spoliū attulere: iidemq; effecere, ut rex
 ipse infensissimus vnā cum vniuerso ipsius, quam aduer-
 sus Deum copiarum instruxerat, apparatu, vniuersaq;
 rerum natura, mirificis eum laudibus efferrent? Ac ne
 multa si gulam in officio continueris, Paradisum ha-
 bitabis: si minus, hoc tibi persuade, pabulum te mortis
 futurum. Fidelis esto virtutum thesaurus, alacri vere
 spiritualis tui patris lingua; haec sit, que tibi os ad fru-
 mendum panem (hoc est, esculenta & poculenta)
 aperiat, haec item, que cludat. Vult dicere, sine li-
 centia tui Superioris nil comedere, nil bibere, &
 quidem sine licentiā expressā quæ per os, ter-

mone declaratur, dum ab eo conceditur. Ser-
 pentem nolito tibi consiliarium adhibere (scilicet de-
 monem, qui specie serpentis Etiam ad edendū
 pomum vetitum adduxit) Consilio enim (suo ille,
 adulterinā veluti quadam clauē, ut amittere te habet
 in animo, tibiq; vel in ipso etiam lingua gustatu insidiat
 artificiosè molitur. Cane, ne clandestina estivatione pec-
 catum incurras. Etenim si in re parua supplantare te
 ille potuerit, sine dubio tota te lucra prostratum, vincu-
 lis postea arctissimè constrictum tenebit. Ita hic san-
 ctus & multæ experientiæ Pater, ex gula pec-
 cato etiam paruo, deueniri ad grauissima mor-
 talia, ostendit.

Ideo mirum non est Sanctos præcipere, ut
 primum omnium gula vitium expugnetur ab
 iis, qui volent aliis carere vitiiis. Nullus, inquit S.
 Gregorius Papa 30. mor. c. 13. Palmam spiritua-
 lis certaminis (scilicet victoriā de vitiiis nullus
 obtinet) apprehendit, qui non in semetipso prius per
 afflictam ventris concupiscentiam, carnis mentium deu-
 uerit. Neque enim ad conflictum spiritualis agonis
 assurgitur, si non prius intra nosmet ipsos hostis positus,
 gula videlicet appetitus, edomatur. Quia si non ea que
 nobis sunt viciniora prosterimus, inanimiter ad ea que
 longius sunt impugnanda transimus. In cassum namq;
 contra exteriores inimicos in campo bellum geritur, si
 intra ipsa urbis mœnia, cuius insidians habetur. Mens
 quoque ipsa, certantis sub graui confusiois dedecore, à
 spiritualis certaminis congressione repellitur, quando
 infirma in carnis palatio, gula gladius confossa superatur.
 Nam cum se paruis prosterimus conspicit, confugit
 maioribus erubescit. Nonnulli vero ordinem certaminis
 ignorantes, edomare gulam negligunt, & iam ad spiri-
 tualia bella confingunt. Qui aliquando multa etiam
 que magna sunt fortitudinis faciunt, sed dominante
 gula vitio, per carnis illecebram, omne quod foriter
 egerint, perdunt: & dum venter non restringitur, per
 carnis concupiscentiam, simul cunctæ virtutes obruntur.
 Vnde & Nabuchodonosor viuentem, scribitur: Prin-
 ceptis cocorum destruxit muros Hierusalem. Quid enim
 per muros Hierusalem significans Scriptura exprimit,
 nisi virtutes animæ, que ad pacis visionem tendit? Aut
 quis cocorum princeps nisi venter accipitur, cui diligen-
 tissimā à coquentibus cura seruatur? Muros igitur Ieru-
 salem, princeps cocorum destruit, quia virtutes ani-
 mæ, dum non restringitur venter, perdit. Hinc est, quod
 Paulus contra Ierusalem mœnia decertanti, vires cocorum
 principi subtraheret, cum diceret: Castigo corpus
 meum & seruituti subitico: ne forte aliis prædicans, ip-
 se reprobus efficiar. Hinc etiam prænisi dicens: Sic curro
 non quasi in incertum: sic pugno, non quasi aërem
 verberans. Quia cum carnem restringimus ipsi absti-
 nentia nostra cibus, non aërem sed immundos spiri-
 tus verberamus: & cum hoc, quod est intra nos, subiti-
 mus, extra positus aduersariis pugnas damus. Haec &
 plura alia S. Gregorius prosequitur, ostendens
 per gula vitia hominem non tantum disponi
 sed ad peccata grauiā perducit.

Quocirca meritò S. Ioannes Climacus gr.
 14. ait eum, qui gulā indomitā, contra alia vitia
 pugna-

pugnare tentat, eum ignem oleo extinguere, tentare. Gula enim est fons & origo omnium vitiorum, teste S. Chrylostomo h. 1. in Gen. Vel ut idem ait hom. 58. in Match. Est radix & mater omnium. Vnde mirum non est primum præceptum à Deo huiusmodi datum à Deo, fuisse vetans gulam vitium. Voluit enim Deus hoc factum ostendere, se vetando eum certi pomi, velle radicem malorum gulam extirpare ex mundo. Quod, quia non seruauit Adam, & sibi & posteris suis, modo ordinario conceptis, vehementer nocuit. Nam, vt ait Apostolus. In eo omnes peccauerunt. Rom. 5. 12. Propter hæc igitur motiua tanquam à facie colubri vitemus omnia peccata venialia, ne per illa perducatur ad mortalia, & Deum ex anima nostra excludamus, & fiamus mancipia diaboli, ad pœnas æternas inferni destinata.

106. Quò autem agnoscat magis & grauitas & malitia peccati venialis deliberatè commissi, ponderandæ sunt pœnæ grauissimæ, quibus Dominus Deus afficit homines in hac vita ob peccata venialia deliberatè commissa. Qua de re post alios Tanner 1. 2. disp. 4. q. 10. n. 68. sic ait: Dubitatur primò, an Deus etiam pœnâ aliquâ spirituali puniat peccatum veniale in hac vita? Respondetur ex communi Theologorum sententia affirmatiuè, tum quia peccata venialia minuunt feruorem charitatis, seu expeditum vsum exercitationis virtutum; tum quia ad peccata mortalia in hac vita disponunt. Quorum vtrumque triplici ratione accidit. Primò, quia abundantiora auxilia gratiæ pierumque per illa minuuntur & intercitantur. Secundò, quia Deo permittente tentationes augere sinunt. Tertio, quia consuetudine inducitur habitus prauus, qui & virtutis exercitationem difficiliorem reddit, & ad similia peccata grauiora disponit, vt rectè etiam notauit Lestus l. 13. de perfect. diuin. c. 15. n. 23. Qui etiam addit, non solum ob peccata, sed etiam ob teporem & neglectum quandam Diuinarum inspirationum, qui tamen per se non fit peccatum. Diuina auxilia pierumq; minui. Cui enim Deus magna auxilia offert, & res magnas inspirat, si illa vel angustia animi, vel affectu commodioris vita negligat, & eo nomine, quod non sint præcepta, nolit consentire Diuinae vocationi, meretur in posterum huiusmodi destitui. & minoribus duntaxat iuari, meretur, vt Deus non tantâ illum curâ tueatur, non tantis præueniat excitamentis, non tantis dirigat successibus: hinc multæ tentationes, multæ afflictiones corporales & spirituales, multaq; salutis pericula. Vnde magni, inquit, rerum spiritualium Magistri, periculosum censent neglectum Diuinarum inspirationum, & teporem in progressu spiritus, eòq; referunt minas illas Spiritus S. Apoc. 3. Quia tepidus es, & nec frigidus nec calidus, incipiam te euomere ex ore meo. Et illud Psal. 94. Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra. Et illud Proverb. 1. Quia vocati & renuistis, extendi manum meam & non fuit qui respiceret &c. ego quoque in interitum vestro ridebo. Ita Lestus, inquit Tanner. Quod quidem Tanner approbat, dicens: Deum

suo arbitrato ratione quidem conuenienti vberiora auxilia gratiæ subtrahere iis, qui eum non videntur aut male videntur, negat tamen id fieri proprie per modum pœnæ, vbi nulla culpa præceat. Sed esto, non sit per modum pœnæ, satis est si subtractio auxiliorum Dei vberiorum, sit per modum mali effectus & damni, ex peccatis vel tepiditate, & ex non vtu aliorum auxiliorum Dei, oritur. Parum enim refert militi pugnanti eum hoste potentiore, si ei Dux non submittat auxilia, quæ hancunque tandem sint, etsi id non faciat ex odio eius, nec per modum pœnæ, sed tantum ob aliquam causam non culpabilem illius militis, vti supra dixi. Ita in casu nostro, magnum est hoc damnum à peccato vel tepore profectum.

107. Concludam hoc caput sententiâ sancti & docti Theologi, is est B. Albertus magnus in Compend. Theolog. l. 3. c. 13. Peccatum, inquit, veniale minuit feruorem charitatis, sicut aqua in ignem proiecta, licet ignem non extinguat, feruorem tamen illius temperat. Item potestas animæ in bonis operibus lassat, sicut quando ponitur pondus super equum, minus erit promptus ad ambulandum. Item bona gloria celestis diminuit, non quidem illa quæ iam habemus ibi per meritum reposita, sed quæ deberentur, si venialia non fuerint, quia in eo tempore possent aliqua bona fieri, quando illa fiunt.

CAPVT SEPTIMVM.

Moyse ob solum peccatum veniale graui-
ter à Deo punitus, ostendit grauitatem
peccati venialis.

108. Videamus nunc in particulari, quanto opere
Deus puniuerit ob solum vnum peccatū
veniale deliberatè commissum charissimos sibi
seruos & in veteri & in nouâ lege.

Cum enim adeo Deus suos seruos amet, qui Zach. 2. 8.
ei fideliter seruiunt, vt scimus, sicut pupillam oculi
sui: quo modo appellabat Iudeorum gentem,
in qua tamen erant pessimi homines, & inter
quos pauci erant veri Dei serui, magnum signū
est, peccatum veniale esse rem magnam, & Deo
valde exosam, si valde in illis à Deo punitum
est.

Consideremus primo id in Moyse, quanto opere
fuerit Deo charus, & ei intimus, ideoque adeo
exaltatus, patet ex sacra Scripturâ, in qua quoad
vitæ sanctimoniam, & eius cetera indicia hæc
de eo legimus. Eccl. 45. 1. & seq. Dilectus Deo &
hominibus Moyse. Deus autem non diligit, nisi si-
bi caros, maximè tali dilectione, ob quam Spi-
ritus Sanctus appellat aliquem Deo dilectum,
sicut in nouâ lege S. Ioannem Euangelistam ap-
pellat, Discipulum quem diligebat Iesus.

Secundò, ibidem de eo dicitur: Similem illum
fecit in gloria Sanctorum: hoc est, adæquauit eum
gloriæ Sanctorum Patriarcharum, & celebrat